

บทคัดย่อ

รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาศักยภาพของอุตสาหกรรม MICE ของประเทศไทย ในระดับนานาชาติ (The Study of International MICE Capability in Thailand) นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลกระทบของธุรกิจ MICE (Meeting Incentive Convention and Exhibition) ที่มีต่อประเทศทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม 2) วิเคราะห์ความเชื่อมโยงใน Value Chain ของอุตสาหกรรม MICE ในแต่ละธุรกิจ 3) วิเคราะห์ศักยภาพของอุตสาหกรรม MICE และ 4) จัดลำดับความสำคัญรวมถึงเสนอนโยบายเพื่อพัฒนาธุรกิจ MICE ให้กับประเทศ

การวิจัยครั้งนี้โดยรวมใช้วิธีการเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในการศึกษาสภาพและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในอุตสาหกรรมในแนวทางอุปนัย (Inductive Approach) รวบรวมข้อมูลโดยการจัดทำ Focus Group การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมด้วยวิธีการ Snowball และใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในแต่ละโครงการย่อยด้วยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire Survey) เป็นส่วนประกอบ และทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลผลการวิจัยโดยผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ในอุตสาหกรรม

ผลการศึกษาด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม พบว่า อุตสาหกรรม MICE เป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศเป็นอย่างมาก โดยเชิงเศรษฐกิจส่งผลให้เกิดการกระจายรายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมไปยังธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ลดการนำเงินตราออกนอกประเทศจากการไปร่วมกิจกรรม MICE และยังเป็นโอกาสในการขยายเครือข่ายทางธุรกิจกับต่างชาติ นอกจากนี้ยังพบว่า อุตสาหกรรม MICE นำรายได้เข้าประเทศมากกว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวถึง 3.5 เท่า ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากเป็นนักเดินทางคุณภาพ มีความสามารถใช้จ่ายสูง มีโอกาสกลับมาท่องเที่ยวส่วนตัวในอนาคต ทางด้านสังคมพบว่า มีส่วนเสริมสร้างและพัฒนาทรัพยากรบุคคลในอุตสาหกรรม MICE และวงการวิชาชีพของเจ้าภาพงานผ่านการแลกเปลี่ยนถ่ายโอนความรู้ในระดับนานาชาติ รวมถึงเสริมสร้างการเรียนรู้ประสบการณ์ทำงานให้แก่บุคลากรในธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้อง ในด้านสิ่งแวดล้อม ทุกวันนี้ กิจกรรมการรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility - CSR) ถูกนำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดงาน MICE มีการกระตุ้นการรับรู้และผลักดันให้นำแนวทางบริหารจัดการการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าเพื่อลดปริมาณการใช้พลังงานและจำนวนขยะ จนนำไปสู่การเพิ่มมาตรฐานเทียบเท่าระดับนานาชาติ สร้างจุดแข็งของการจัดงาน MICE ในประเทศไทยต่อไป

ผลการศึกษาค่าเชื่อมโยงห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ของอุตสาหกรรม MICE ในแต่ละธุรกิจ พบว่า ภาพรวมทั้ง 4 โครงการย่อย (M/I/C/E) สามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่มหลักที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กลุ่มผู้ใช้บริการ กลุ่มผู้ให้บริการ และกลุ่มสนับสนุน ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีหน่วยงาน องค์กร และกลุ่มธุรกิจเกี่ยวเนื่องมากมาย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงาน ดังนั้น หากประเทศไทยได้รับการพัฒนาอุตสาหกรรม MICE อย่างเป็นระบบจริงจังและถูกทิศทาง นั้นหมายความว่า กลุ่มองค์กรและ

ธุรกิจเกี่ยวเนื่องเหล่านั้นก็จะได้รับประโยชน์จากกิจกรรม MICE อย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ จะต้องมีการเชื่อมโยงการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ อธิบายได้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 : ผู้ใช้บริการจะเป็นผู้ให้ข้อมูลความต้องการในการจัดกิจกรรม M/I/C/E และคัดเลือกกลุ่มผู้ให้บริการ ประกอบด้วย (1) เจ้าของงานซึ่งอาจเป็นองค์กรของรัฐ องค์กรกลางที่ไม่แสวงผลกำไร สมาคมวิชาชีพ หรือบริษัทเอกชน (2) ผู้จัดงาน ซึ่งเป็นผู้ได้รับมอบหมายจากเจ้าของงาน และ (3) ผู้เข้าร่วมงาน

กลุ่มที่ 2 : ผู้ให้บริการจะเป็นผู้รองรับความต้องการของกลุ่มที่ 1 เช่น สนามบิน สายการบิน โรงแรม บริษัทขนส่งภายในประเทศ สถานที่จัดงาน ล่ามแปลภาษา บริษัทประชาสัมพันธ์งาน ร้านอาหาร แหล่งท่องเที่ยว ร้านขายของฝาก หรือบริการนวดแผนไทย เป็นต้น

กลุ่มที่ 3 : ผู้สนับสนุน โดยเป็นผู้ส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดกิจกรรม MICE โดยให้ข้อมูลและคำแนะนำ ติดต่อประสานงาน อำนวยความสะดวก เพื่อให้การเตรียมงานต่างๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดงานที่กำหนดไว้ ซึ่งมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (สสปน.) สมาคมส่งเสริมการประชุมนานาชาติ (ไทย) หรือ ทีก้า สมาคมการตลาดสินค้าไทย หรือ ทีอีเอ สมาคมโรงแรมไทย เป็นต้น

ผลการศึกษาศักยภาพของอุตสาหกรรม MICE พิจารณาออกเป็น 2 ทาง คือ ศักยภาพที่ประเทศไทยมีความได้เปรียบ และศักยภาพที่ควรพัฒนาปรับปรุง โดยศักยภาพที่ไทยมีข้อได้เปรียบนั้น ได้แก่ การที่มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่ให้การสนับสนุนกิจกรรม MICE รวมถึงประเทศไทยมีการส่งเสริมทางธุรกิจและเปิดโอกาสให้มีการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ นอกจากนี้ ประเทศไทยยังมีข้อได้เปรียบในตำแหน่งที่ตั้งของประเทศซึ่งเป็นประตูสู่ภูมิภาคอาเซียน ตลอดจนมีการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกในธุรกิจ MICE ที่ได้รับการยอมรับ อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังมีส่วนที่ต้องพัฒนาปรับปรุงศักยภาพเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศ ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรทางด้าน MICE การกำหนดกลยุทธ์สำหรับ MICE โดยเฉพาะ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การเร่งรัดในเรื่องการเชื่อมโยงระบบขนส่งสาธารณะ ภาครัฐควรเร่งพัฒนาหรือให้การสนับสนุนภาคเอกชนในการพัฒนาการสื่อสารและเทคโนโลยี และการปรับปรุงกฎระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม MICE ในประเทศ

ผลการศึกษการจัดลำดับความสำคัญของธุรกิจ M/I/C/E ในอุตสาหกรรมนี้ พบว่า C ส่งผลกระทบต่อประเทศในเชิงเศรษฐกิจสูงสุดเป็นลำดับแรกโดยมีสัดส่วนประมาณ 35% รองลงมาคือ M มีสัดส่วนโดยประมาณเท่ากับ 29% และ I กับ E จะมีสัดส่วนโดยประมาณที่ 18% และ 19% ตามลำดับ สำหรับผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม พบว่า ทั้ง C และ E ให้ผลกระทบต่อสังคมมากเมื่อพิจารณาถึงการถ่ายโอนความรู้และเทคโนโลยี นอกจากนี้ ทั้ง M C และ E เป็นธุรกิจที่

ต้องการทักษะที่มีความเฉพาะของบุคลากรในขณะนี้ । นั้นเป็นธุรกิจที่มีความใกล้เคียงกับการท่องเที่ยวมากกว่า จึงอาจกล่าวได้ว่าเป็นภาคธุรกิจที่มีการพัฒนาบุคลากรให้กับประเทศ

ข้อเสนอแนะ จากการวิจัยแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ 1) ด้านบุคลากร ควรทำการบูรณาการภาครัฐ ภาคเอกชนและสถาบันการศึกษาในการพัฒนาบุคลากรสำหรับอุตสาหกรรม MICE 2) ด้านการพัฒนาโครงสร้าง ควรมีแผนกลยุทธ์ MICE ระดับชาติเพื่อผลักดันอุตสาหกรรมนี้ให้มีมูลค่าเพิ่มยิ่งขึ้น ควรเร่งพัฒนาเครือข่ายคมนาคม เร่งปรับปรุงมาตรฐานและความปลอดภัยระบบขนส่ง นอกจากนี้รัฐควรสนับสนุนและพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารที่จำเป็นกับอุตสาหกรรม MICE การอำนวยความสะดวกในเรื่องกฎระเบียบในการนำเข้าสินค้าและบริการสำหรับอุตสาหกรรม MICE 3) ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงาน สสพ. การจัดทำแผนยุทธวิธีที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ศาสตร์ MICE ระดับชาติ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจนและลึกซึ้งในอุตสาหกรรมนี้ นอกจากนี้ควรเร่งพัฒนาการจัดเก็บข้อมูล MICE ให้มีความน่าเชื่อถือได้และเป็นมาตรฐาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรทบทวนบทบาทและความรับผิดชอบอย่างเป็นระบบเพื่อลดความซ้ำซ้อนและเพื่อแข่งขันได้

Abstract

This research project studies the Thailand MICE capability with the following objectives: 1. To study the impact of MICE industry (Meetings, Incentives, Conventions and Exhibitions) on Thailand's economic, social and environment. 2. To analyze the value chain of each sector within the MICE industry. 3. To analyze the capability of MICE industry. 4. To prioritize the sectors within the MICE industry and propose policy recommendations for the development of the Thailand MICE.

This research uses qualitative research methodology to study the overall environment and current situations within the MICE industry through inductive approach. Data was collected through focus groups and in-depth interviews of MICE industry's key stakeholders using Snowball method. The questionnaire was also used to verify the relevancy of qualitative research result with key industry stakeholders.

The research findings confirm that the MICE industry is an important economical, social and environmental driver of Thailand. The economic returns yields both direct and indirect revenue to related industries; reduces outgoing foreign exchange expenses for Thai citizens to participate in MICE activities elsewhere; and gives Thai business people and academia opportunities to expand their network with their foreign counterparts. It was found that MICE industry brings in 3.5 times higher revenue than the tourism industry. This is due to greater spending capacity of MICE participants and future opportunity for those participants to return privately as tourists. Research on the social impact found that MICE industry helps to develop and enhance human resource capability within the MICE industry as well as those in the related industries through knowledge sharing at an international level. On an environmental front, current MICE events often take advantage of CSR (Corporate Social Responsibility) concept to create awareness and improve a sustainable resource management practice in order to reduce energy consumption and disposable waste, which will lead to an improvement in standards and further strengthen the Thailand MICE industry at an international level.

The study of MICE value chain indicates that there are three key stakeholder segments within MICE industry: demand, supply, and supporting segments. In order

to achieve event objectives, each segment requires relevant institutes, organizations, and business enterprises to work together in harmony. Thus, if the Thailand MICE industry is heading in this direction, those institutes, organizations, and business enterprises will also reap benefits from MICE activities, which will lead to a fulfillment of 1.2% GDP gap as stated in the Frost & Sullivan, Economic Impact Study. However, effective collaboration from all stakeholders is required in order to achieve the desired outcome.

First Segment: Demand segment is a group that provides requirements on the organization of MICE activities and selects service providers from the supply segment. The demand segment comprises of: (1) an Event owner which includes government organization, non-governmental organization (NGO), professional association, or private enterprise; (2) an Organizer who has been appointed by the event owner; and (3) Participants.

Second Segment: Supply segment is a group that serves the requirements of the 1st segment such as airport, airlines, hotels, local transportation companies, venues, interpreters, public relation agencies, restaurants, tourist destinations, souvenir shops, and Thai massage shops.

Third Segment: Supporting segment is a group that promotes and supports MICE activities by providing information and advice, coordinating and facilitating MICE activities in order to achieve event objectives. This group comprises of the Thailand Convention and Exhibition Bureau (TCEB), Thailand Incentive and Convention Association (TICA), Thailand Exhibition Association (TEA), Thai Hotels Association (THA), and others.

According to the research findings, MICE capabilities can be divided into two categories. The first category comprises of capabilities that Thailand has significant comparative advantage. Those capabilities are: Thailand has both public and private organizations to support MICE activities; Thailand has a focused policy to support business development and investment of MICE; Thailand is centrally located at the heart of ASEAN; Thailand has been long recognized for its MICE services and facilities. Despite these capabilities, Thailand still needs to improve on human resource development, a specific MICE strategy, and supporting infrastructure including an

acceleration of the public transportation network, an increased in support of private sector on communications and technology development, an improved rules and regulations, and facilitation of MICE activities.

Research finding on MICE sector prioritization indicates that Convention sector is the highest contributor of Thailand's economic at approximately 35%, followed by Meeting sector at 29%, and Incentive and Exhibition sectors at 18 and 19% respectively.

The social and environmental impact research findings indicate that Convention and Exhibition sectors contribute highly on the exchange and transfer of knowledge and technology. Moreover, Convention, Exhibition and Meeting sectors require specific needs and skills on human resource development while Incentive is closer to the leisure travel in nature and therefore requires less specific characteristics of personnel development.

Research recommendations are divided into three categories as follow:

(1) Human Resource Development: Integration between private sector, government organizations, and academic institutes is required to develop resources for the MICE industry.

(2) MICE Structure Development: A clearly defined National MICE strategy is required to drive the industry to a new height. Attention from all concerns is required to accelerate the transportation network and improve standard and safety of public transportation. In addition to the strategy, MICE development requires Government's continuous intent to support and develop communication technology and better coordination between relevant parties to ease rules and regulations on importation of goods and services on MICE

(3) Recommendation for TCEB: TCEB must develop a strategic plan that is in alignment with the Government's policy. All stakeholders should to have a clear and an in-depth understanding of MICE industry. TCEB needs to accelerate the collection of MICE information and ensure that MICE statistical data is standardized and reliable. All MICE organizations need to systematically review their roles and responsibilities to avoid duplications of work and competing efforts.